

בהורא

גליון קנא
פר' שלח
תשפ"ג לפ"ק
שנה ר'

אור הפנימיה
הפנימית בתוך
הבשרי' של הק

ז"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית - בית היוצר להפצת אור החסידות

הוקם לע"נ הגד"צ רבי משה ב"ר יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

עבודת יום השישי

טועמיה: יום שישי הוא ממוצע בין קודש לחול (ה)

הניסיון

היכל המגיד ממעזריטש: מרומם את האדם לדרגה גבוהה יותר בדביקות ה'

עבודת הביורורים

אש העבודה: גילוי מלכותו - ע"י גייעה וקבלת יסורים באהבה ודומיה

להם דמעה

תנו רבנו מעשה: הניסיון הקשה שממנו צמח בעל 'צמח ה' לצבי' המגיד הקדוש מנאדבורנא זי"ע

דבר המערכת

הילולת הבעש"ט (ב)

בשבוע הקודם השתרכבה טעות בטור זה, במקום "הילולת הבעש"ט" נכתב "הילולת רשב"י".

יש מאמר העולם: "טעות אבל אמת!"

כי רשב"י והבעש"ט אינם שני אנשים ואינם שני נשמות. נשמה אחת הן!

ידוע ומפורסם כי הקב"ה שלח לנו את חמשת 'יחידי הדורות' שעל ידם מתגלה האלוקות בעולם, ואלו הם: משה רבינו, רשב"י, האריז"ל, הבעש"ט, משיח צדקינו.

רמזים רבים נכתבו על כך, וכמו שמצינו בספרים שחמשה רועים אלו הם כנגד חמשת חלקי הנפש: נפש רוח נשמה חיה יחידה.

משה רבינו בקע את כל הרקיעים והוריד לראשונה את הגילוי האלוקי עד לעולם הזה על ידי התורה הקדושה - כמעמד הגדול של מתן תורה שעליו נאמר 'אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו'.

לאחר מכן הוריד הקב"ה לעולם נשמות נוספות - 'עיר וקדיש משמיא נחית' כדי לגלות את הסוד האלוקי הטמון בתוך גלות התורה. בכל דור ודור מוסף להתגלות האלוקות שבעולם עד להתגלות המוחלטת בימות המשיח.

הווי אומר: אין כאן חמשת יחידי הדורות, נשמה אחת גדולה היא, נשמה כוללת, שיוצרת ומתגלגלת אחת לתקופה לעולמינו, כדי להוריד את האלוקות באופן מעולה יותר.

כל תלמיד חכם שמחדש דברי תורה נקרא על שמו של משה רבינו, כמו שמצינו בגמ' 'משה שפיר קאמרת', כי משה רבינו לא היה כלל בגדר אנוש, הוא נקרא 'איש האלקים', כל מהותו היתה געטליביקייט, וכל מי שמחדש עוד חלק בתורה מתגלה על ידו נשמת משה רבינו בתוספת אורה.

על דרך זה, הוריד לנו אדונינו הבעש"ט את הקב"ה עד לשפת המעשה, ומעתה אין האלוקות חייבת להסתתר מאחורי שמות וכינויים שונים, אלא רשאים אנו לנקוב במפורש, לדבר בריש גלי על אהבת ה', על דביקות, על אמונה, על אלוקות.

כל אחד שמתרבק בה', כל אחד שמוצא עוד אפשרות איך לנצוא את ה' בתוך העולם, שורה עליו אור הבעש"ט, כי הבעש"ט לא היה צדיק שגילה 'שיטה' חדשה, אלא היה נשמה אלוקית שעל ידה גילה הקב"ה את אורו בעולם - כשלב אחרון והכרחי לקראת הגילוי המוחלט בימות המשיח.

אשרינו חסידים! מה טוב חלקינו!

למה התנגדו המרגלים לארץ ישראל?

כאשר נדע מהי המשמעות הפנימית של 'ארץ ישראל' נוכח לראות שיש רבים וטובים מאיתנו המזדהים עם המרגלים וסוברים כמותם

נהורא מעליא

ומים לחץ. לבו נשבר בקרבו כמו אחד שנורק מחוץ לשלוש מחנות.

ויש אחד שגם הוא טורח בסחורה, קונה ומוכר, אך אינו מוציא דיבת הארץ, הוא נכנס ומתהלך בתוך 'ארץ ישראל' ומרגיש שעושה את שליחותו לבורא ית"ש, 'נהנה מיגיע כפו' ושמוח שמכניס את התורה לתוך הארציות. הוא מרגיש את עצמו בפנים, בתוך התפקיד שהטיל עליו הקב"ה, וידוע שהבורא ית' סיבב את כל הסיבות, והזמין אליו דוקא את המלאכה הזאת שהוא עוסק בה, כדי לגלות בזה את כבוד מלכותו למטה בתוך הארץ הגשמי.

כל עוד האדם מונח בעצמו וכל מטרתו לרעות את עצמו ולהגדיל את עצמו עם עוד רוחניות ועוד רוחניות, אזי מקומם בחוץ לארץ וכלשון החתם סופר (בראשית מח טו) "כי בארץ ישראל אנו מוסיפים כח בפמליה של מעלה, וזה נקרא 'עושיין רצונו של מקום' כי אינם עושיין רצון עצמם כי אם רצונו של מקום. אך כשאין עושיין רצונו של מקום אעפ"י שהמה צדיקים גמורים רק שאינו נעשה ע"ד רצונו של מקום כי אם לרעות את עצמם אזי אוכלים פרי שכרם".

וכדי לירש את ארץ ישראל צריך לוותר על עצמו ולהפקיר את עצמו שלא יהא לו שום מטרה אחרת - אלא 'לעשות רצונו של מקום' (פרי הארץ פר' שלח), להגדיל את השכינה וכבודה בתוך הארציות, ולהמשיך את האור הרוחני והאלוקי למטה בתוך הארץ על ידי התורה ומצוותיה העוסקים בעניינים גשמיים (ע"י שפת אמת פר' שלח תרל"א).

וכה פירש הרה"ק מנאדריטשוב זי"ע את הפסוק 'שלח לך אנשים' מלשון הפשטה, שצריך להתפשט מעל הגוף, כמו הפשטת העור, שמפשיטים את הגוף מעל הנשמה.

כאשר שומעים על המושג של 'הפשטה' מביטים על כך כמו שמתנתקים מהגוף ומתדבקים בכוחות הרוחניים של הנשמה.

כאן הוא ההיפך. כאן מדובר על יסורי ארץ ישראל, הגוף אוהב מאוד להתנתק ולהיות מופשט, זה תענוג עילאי ואינו בגדר 'יסורים'. היסורים הם כאשר יוצאים מהגבולות של הגוף, כי הגוף אוהב להתעלות ולהתרומם, להספיק ולהרויח, הוא עסוק תמיד עם עצמו ורוצה להיות יותר ויותר רוחני. אך כאשר אומרים לו להתעלות מעל עצמו, להתמסר לענין מסויים, להגיע להפקרות ולשכוח מעצמו, להכנס לצער השכינה ולפעול למען כבוד שמים, על ידי שממושך את האור הרוחני כאן בתוך הארציות, זהו יסורי הגוף, שעל ידו זוכים להכנס לנחלת ארץ ישראל.

רבים תמהים ושואלים: למה עשה ה' ככה, אשר רוב כלל ישראל טרודים בפרנסתם ואין להם פנאי ומרגוע לעסוק בתורה הקדושה ולהתעלות בעבודת ה' מתוך הרחבה ומנוחה, האחד משום שאין לו כל צרכו, והשני משום שיש לו יותר מכדי צרכו, הצד השווה שבהן שטרדות הפרנסה מבטלין אותם מן העבודה הרוחנית.

והתשובה היא, כי טרדות הפרנסה קושרים את האדם אל הארץ הגשמית, ועל ידי כך יש אמצעי לאדם איך להעלותה ולבררה, ואילו היתה פרנסתו מזומנת בידו לא היה נכנס לעובי הגשמי ולא היה מתעסק עם העניינים הארציים, ואיך יתמלא רצונו יתברך אשר נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים.

גם הקב"ה יודע שיש ציווי של 'והגית בו יומם ולילה', ובכל זאת מפיל עלינו חבילות של טרדות, ומי שאינו טרוד בפרנסה יש לו טרדות אחרות בענייני העולם, בריאות ונחת, שידוכים ובנים. האדם מסתכל עליהם כפגעים רעים הבאים בטלו מעסק התורה, אבל יושב מרומים מבקש שיתחבר האדם אל עולמו, לגלות בו את כבוד מלכותו.

וכל אחד עוסק בתחום שהוא נמשך אליו, כי שם הוא צריך לגלות את כבוד מלכותו. לכל אחד ניתנו כשרונות לפי סוג התיקון שהוא צריך לתקן בעולם ואי אפשר להתחמק ממנו, אלא שניתנה הבחירה לכל אחד מישראל האם לשמוח בחלקו ולהכיר בשליחות המוטלת עליו ע"י הבורא ית', או שמא לבכות את מר גורלו על שלא זכה להגיע אל שאיפותיו הטהורות - כמו אותם המרגלים אשר הוציאו דיבת הארץ רעה, וביקשו להשאר במדבר - כמו עוד רבים וטובים מאיתנו...

ה'מאור עינים' (פר' שמות) כותב כי 'ארץ ישראל' פירושה שלוקחים את התורה הקדושה, מצוותיה והלכותיה, ומכניסים אותן לתוך הארציות.

ואכן 'ארץ ישראל נקנית ביסורים' (ברכות ה), יסורים אלו שהארץ נקנית בהם - הם החלישות הדעת וטרדות הפרנסה שיש לכל אחד שנאלץ להביא טרפו הביתה, וגם מי שמסודר בפרנסה, מזמין לו הקב"ה טרדות אחרות בענייני הגשמיות, כל זה הוא סוד גדול הנקרא 'ארץ ישראל'.

כי הנה יש לך אחד שעוסק במסחר, בנפשו יביא לחמו, והוא מלא מאכאב וצער, הוא רוצה לעסוק בתורה ומרגיש את עצמו מחוץ לתחום, מין של 'בדיעבד', סוג ג', מביט על עצמו כמו כשלוף מהלך, וחושב תמיד לעצמו: אילו הייתי רוצה, הייתי מתאמץ ללמוד במסירות נפש, ולהסתפק במועט, להם צר

"הגוף אוהב מאוד להתנתק ולהיות מופשט, זה תענוג עילאי ואינו בגדר 'יסורים'. היסורים הם כאשר יוצאים מהגבולות של הגוף למען כבוד שמים"

הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'בני היכלא' וממשפיעי "אש החסידות"

לחם דמעה

עייף ויגע, צמא ורעב, שב רבי צבי הירש באישון לילה אל בקתתו הרעועה, לאחר יום ארוך, בו ישב כהרגלו ספון בבית המדרש. שם על ספסלי בי מדרשא שכח לחלוטין מצערה של העניוה הנוראה השוררת בביתו, וצלל לעומקו של ים התלמוד, צלילה מוחלטת.

בוהירות מהלך הוא על בוחן רגליו, עקב בצד אגודל, הן מחמת החושך והאפילה, וגם כדי לשמור על השקט, ולא להפריע את מנוחתם של בני ביתו שנמים את שנתם הערבה. לאיטו הוא נוגש לעבר השולחן אשר בקושי עמד על רגליו, ביקש לישב בשלוה ולסעוד את ארוחת הערב, לאחר שלא בא דבר לתוך פיו כל אותו היום. אלא שלמגינת לבו הבחין כי לא נשאר בבית מאומה מלבד פרוסת לחם אחת קטנה, צנומה למחרת.

"מה אעשה?", תהה בינו לבין עצמו תהייה קשה מנשוא, "האם עלי לאכול את הפרוסה הזאת, למען לא אתמוטט, ויהא בי כח להמשיך גם מחר בעסק התורה ובעבודת הבורא? או שמא נכון יותר להותירה לילדי הרכים העטופים ברעב, שיהיה להם למחר לארוחת הבוקר?"

לאחר רבות מחשבות החליט לחלק את הפרוסה לשניים, את מחציתה האחת עבורו, ואילו את מחציתה השניה להותיר עד בוקר, לבני ביתו.

לאחר שעשה את ה"יחין" לאותו 'לחמא עניא', נטל רבי צבי הירש את ידיו כדת, בירך בכוונה, והחל לאכול את חצי הפרוסה. אלא שבאותו רגע של מנוחה קלה, כבר לא היה יכול להתאפק. הצער הנורא עלה על גדות לבו הטהור, והוא התפרץ בבכי, עד שזרם הדמעות שפקד את עיניו הלך והרטיב את הלחם, שהיה טופח על מנת להטפח.

רבי צבי הירש, אשר לימים נודע שמו כאחד מן ממאורי האור שהאירו את שמי עולם החסידות, כאשר שימש כמגיד בעיר נאדבורנא, ונודע על שם ספרו הקדוש 'צמח ה' לצבי', זכה בילדותו לראות את פני המנורה הטהורה מן רבינו הבעל-שם-טוב הקדוש. בימי חורפו נמנה על חבורת תלמידיו הקדושים של המגיד הקדוש הרבי רבי בער ממעזריטש, ממנו קיבל את רזי תורת החסידות, וברבות הימים היה לתלמידו המובהק של המגיד הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב. היה זה כאשר עסק לפרנסתו כמלמד דרדקי, והיהודי ששכרו כמלמד לבניו, השיא פעם את בנו בעיירה זלאטשוב, והזמין את רבי צבי הירש לקחת חבל בשמחת הנישואין. שם התוודע ליקר תפארת גדולתו של המגיד, ותדבק נפשו בו. מני אז ואילך החל לבוא לעתים תכופות להסתופף בצילו, לשתות מבארו ולשבוע מטובו. לימים אף בא עם רבו זה בקשרי שידוכין, כאשר בנו של המגיד מזלאטשוב, הרה"ק רבי יצחק מראדוויל, נשא את בתו של רבי צבי הירש לו לאשה.

והיה כשבתו על כס ה'מגידות' וכבר נודע שמו הטוב בעולם, גילה רבי צבי הירש באוזני חסידיו ותלמידיו, כי בלילה ההוא, בו פרץ בבכי תוך כדי אכילת חצי פרוסת הלחם, גילו לו מן השמים, שבאותה שעה הסתיים לו זמן הניסיון הקשה שבו העמידה אותו ההשגחה העליונה, הוא ניסיון הענוה, לראות אם אינו נופל

טועמיה

טעימה לכבוד שב"ק
מאוצר ספרי 'אש השבת'

עבודת שנים מקרא ואחד תרגום (ג)

במאמר הקודם נתבאר הפגם של ה'תרגום', כי התורה הקדושה היא אור נעלם שאי אפשר לקבוע ולהגדיר את פירושה, רחבה היא מני ים, ויש בה פירושים בלי סוף, וכמו שכתבו הקדמונים (עבודת הקודש ח"א פ"כ) שלפיכך אין נקודות בספר תורה, כי ההבנה הפשוטה שאנו מבינים בתורה לפי הניקוד היא רק אחד מתוך אלפי רבבות דרכים וצירופים בלי סוף איך להשיג את התורה הקדושה.

ויש להביא את דברי הרמ"ק בפרדס רמונים (שער כז פ"ב) וז"ל: **אין אותיות התורה הסכמיות, אמנם הם רוחניות מתייחסות בצורתם אל פנימיות נשמתם, וזהו שדקדוק רז"ל בביאור מציאות צורת האותיות וקוציהם ותגיהם וזיוניהם לפי שהם רומזים אל רוחניות ידוע אל הספירות עליונות, וכל אות ואות יש להם צורה רוחנית ומאור נכבד אצול מעצם הספירות, משתלשל ממדרגה למדרגה כדרך השתלשלות הספירות. והנה האות היכל ומכון לרוחניות ההוא, ובהיות האדם מזכיר ומגיע אות מהאותיות בהכרח יתעורר הרוחניות ההוא.** עכד"ק.

והנה ה'תרגום' בא וקובע את התורה הקדושה אשר כולה שמוותיו של הקב"ה, ומתייחס רק לחיצוניות הדברים, לחלק ה'פשוט', ומעניק חשיבות אל ה'קליפה' החיצונית העוטפת את פנימיות אש קדושת התורה שלמעלה מהשגת אנוש.

ולכן ביום ששי כאשר עבודתנו להעלות את קליפת נוגה לקדושה, אנו לוקחים את התרגום ומצרפים אותה לצד הקדושה, מבטלים אותה אל הפנימיות ואל האלוקות שבתוך האותיות, על ידי שאנו קוראים 'שנים מקרא ואחד תרגום' ובכך מתבטל התרגום בסוד יחד בתרי בטל.

לפי זה יובן מנהג ישראל (ספר נוהג כצאן יוסף) שיש להקדים ולומר קודם 'שנים מקרא ואחד תרגום' את הפסוק 'ואתם הדבקים בה' אלקיכם', כדי להתעורר בדביקות האלוקות שבתוך האותיות טרם קריאת הפרשה.

וכתב בספר **שפתי חכמים** (ברכות ח:): קודם שמעבירים הסדרה אומרים הפסוק (דברים ד, ד) 'ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום' משום שעל ידי קריאה זו זוכה לחיים, כדברי חז"ל (ברכות ח:): שכל המשלים פרשיותיו עם הציבור מאריכין לו ימיו ושנותיו. ע"כ.

ושמא יש לומר, כי לכן נתקן לומר 'שנים מקרא ואחד תרגום', כי בפעם הראשונה צריך לכוין על משמעות התיבות עם המפרשים כנפסק בהלכה, ובפעם השני יש להתדבק בעצם קדושת האותיות, כי האותיות הן סוף ההשתלשלות של עצם האלוקות, ואין דרך להתדבק בעצמיות האלוקות אלא דרך האותיות כמו שגילה הבעש"ט הק', ולאחר שהתעוררנו להתדבק בעצם האלוקות ע"י פסוקי המקרא אפשר אחר כך להעלות את התרגום אל הקדושה.

וראה בספר **מאור ושמש** (פרי' מטות) וז"ל: לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום, הטעם **כי התורה היא הפנימיות והתרגום היא בחינת אחוריים** ויש שם אחיות החיצונים לכן צריך האדם לקרות פעם שלישית תרגום כדי ליתן חיות לסיטרא אחרא שיהיה יונק מעט מסיטרא דקדושה שלא יקטרג חס ושלום. עכד"ק.

וכתב הראשית חכמה בספרו **תוצאות חיים** (אות צד) שצריך לכוין בשנים מקרא כנגד 'נשמה' ו'רוח', ובאחד תרגום כנגד 'נפש'.

מאמנתו באביו שבשמים, חרף המצב הנורא. ואילו לא היה פורץ בבכי בשעת האכילה, היה זוכה למדרגה גבוהה ונשגבה עד מאד, להיות המשיח של אותו הדור. שכן ידוע מה שכתבו הקדמונים, כי בכל דור ודור ישנו צדיק אחד שהוא בחינת משיח, וראוי להתגלות אם יהיה הדור ראוי לכך. ומאחר שהוריד דמעות על ענייתו, ולא התחזק אף ברגע קשה זה בתוקף האמונה והבטחון, איבד את המדרגה הזאת. אמנם זאת נתבשר, כי מכאן ואילך לא יסבול עוד צער של עניוה, אלא יתפרסם שמו בעולם כצדיק נשגב פועל ישועות בקרב הארץ, ותהא פרנסתו מזומנת לו בכבוד.

ואכן תוך זמן קצר לאחר הלילה ההוא, יצא שמו של רבי צבי הירש למרחקים, ומכל קצווי ארץ באו המונים להסתופף בצילו הטהור, להתחמם כנגד אור תורתו ולהיושע על ידו בדבר ישועה ורחמים. ביניהם עשירים ונדביו עם שהביאו לו מזהב שבא, וכך זכה להתפרנס בכבוד. כעבור זמן אף התקבל למגיד מישרים בעיר דאלינא, ושמעו הלך בכל המדינות כגאון אדיר בתורה וכצדיק פלאי, עד שהיה ביתו למוקד משיכה לרבים שהתדפקו על דלתותיו. עד כדי כך, שכאשר נתקבל הרה"ק רבי משה בן רבי דן, בעל 'אבני שהם', מתלמידי רבינו הבעש"ט הקדוש, לשמש כרבה של דאלינא, הבין רבי צבי הירש כי מגוריו בעיר עלול לפגוע ברב החדש, משום שכמופת היה לרבים שמצאו בו מחסה עוה. או אז עבר משם והתקבל לשמש כמגיד בעיר נאדבורנא, שם התגורר עד ליומו האחרון עלי אדמות.

בין המסתופפים בצלו הטהור של רבי צבי הירש, בלשו גם דמויות הוד של צדיקי עולם שביקשו תורה מפייה, כגון הרה"ק רבי מנחם מענדל מקאסוב - בעל 'אהבת שלום', הרה"ק רבי אברהם דוד מבוטשאטש - בעל 'אשל אברהם', והרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב - בעל 'עטרת צבי', שכן אחיו הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמארנא כותב עליו (בספה"ק 'נוצר חסד' פרק ו אחדות אות ה) שהוא קיבל את הארתו הראשונה בעבודת ה' מאת המגיד מנאדבורנא, וכי הארה זו "היתה בוערה ומקשקשת בקרבו כאש".

בפרשיות אלו, אנו קוראים על הניסיונות שניסה השי"ת את עבדיו הצדיקים, בני דור דעה, דור המדבר. המה התבקשו לעמוד בניסיון האמונה והביטחון למרות חוסר התנאים בארץ צייה ועייף, וזאת הכנה לקראת בואם אל הארץ הטובה, ארץ זבת חלב ודבש, אל המדרגות העילאיות וההשגות הרוממות שניתן לזכות בהן בארץ ישראל, ובבנין בית הבחירה.

ואנו, קרוצי חומר, אין לנו אלא להתבונן בעומק הדברים, ולהבין כי שמא, גם הניסיונות שעוברים אנו, בני דור עקבתא דמשיחא, אינם אלא לבעבור נסות אותנו, כהכנה לקראת הגאולה השלימה ותיקונו השלם של העולם כולו, בגילוי כבוד מלכותו לעיני כל בשר, כשתימלא הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, ונזכה למדרגות העילאיות יותר, להתענג על ה' ולהיות מזויו שכינתו, בשוב ה' את שיבת ציון ובבנין בית המקדש השלישי, במהרה בימינו אמן.

לוגל הילולת הרה"ק רבי צבי הירש המגיד מנאדבורנא ז"ע
בעל 'צמח ה' לצבי' - כ' סיון
עפ"י: עבודת עבודה, שיחות קודש

אש העבודה

שערים לעבודת הבורא
מתוך העמקה בספרי חסידות

מאוצרות מוה"ר יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א
ממשפיעי "אש החסידות"

עבודת הבוראים

על פי משנת החסידות
פרק לט

קבלת יסורים באהבה

מותר לדבר לשון הרע על עצמי?

'אין רע בעולם', הבורא ית' לא ברא מציאות של רע, ואנו יוצרים אותו על ידי הדיבור והמחשבה שלנו

אסור לדבר לשון הרע על יהודי, ויש על כך כמה וכמה לאוין ועשין וארורין.

אלא שגם אני יהודי, ואסור לי לדבר גם על עצמי לשון הרע.

כי כאשר מתעסקים עם הרע - יוצרים אותו!

בסיום מעשה בראשית נאמר (בראשית א, א): 'וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד', כלומר, כל הבריאה אין בה שום רע, הכל טוב!

מכך מסיק הבעש"ט הק' את שיטתו הידועה - 'אין רע בעולם', אלא הרע הוא הדרגה האחרונה שבטוב (צוואת הריב"ש, טז ע"ב).

וכתב הבני יששכר ז"ע (חודש ניסן מאמר ט' אות ב) שכתב בזה הלשון: כתבו תלמידי הבעל שם טוב... וכשימצא הטובה באותו הדבר הרע, הנה הוא בירור הטוב מן הרע וממילא יתבטל הרע, כי רע אין לו מציאות בפני עצמו. ע"כ.

כך הוא גם לענין 'לשון הרע' שאינו מפרסם את הרע של מישהו אחר, אלא יוצר אותו, כי בלי הדיבור הזה לא היה הרע קיים.

וכתב בספרה"ק דובר צדק להרה"ק רבי צדוק מלובלין ז"ע (פר' אחרי מות, אות ד) וז"ל: כי לשון הרע הוא רק מצד 'עין הדעת טוב ורע' ויש בדבר רע גם כן, לכך יוכלו לדבר עליו, מה שאין כן משיח הכל יודו לו, כי אי אפשר כלל לדבר רע כשאנו במציאות כלל. עכ"ד.

ותחילה בעת בריאת העולם היה הכל 'טוב' מוחלט, אלא שלאחר 'חטא עין הדעת טוב ורע' התערבב כל העולם עם 'טוב ורע'. זוהמת הנחש - משכא דחויא - התלבש סביב האדם, נדבק בעור הגוף החיצוני, והחיצוניות שבעולם התמלאה עם רוע, מסתירה על הטוב האלוקי שנמצא בפנים.

כשיהודי רואה מעשה לא טוב אצל יהודי אחר, הוא יכול לפרש את זה באופנים שונים, הוא יכול לראות את המעשה במבט חיצוני ורע, וגם יכול להמתיק, לסנגר, ללמוד זכות, ולא לתת תוקף ורשמיות אל הרע.

בשעה שהוציא מפיו 'לשון הרע' נתן בכך תוקף רשמי אל הרע, ומעורר בזה את חטא הנחש הקדמוני - שורש הרע. ולכן כה גדולה חטא זה, יען כי הגביר את הרע בעולם ונתן לכך תוקף ורשמיות [משא"כ כאשר מספר לשון הרע לתועלת ולצורך, הרי הוא מבטא מפיו את הדבר מתוך שייכות אל הטוב ולא אל הרע], וכדי להוציא את הרע מעורר בשרו ששם אחיזת הנחש, נעשה 'מצורע' - 'מוציא רע' שבכך נבדל ממנו הרע. ועדיין ניתן בידו לתקן חטא זה על ידי שמהפך בזכותו, מבטל את הרע ומכניס במקומו את הטוב.

לכן חשובה כל כך דיבורו של כל איש ישראל, ויש בכוח דיבורו לחולל תהפוכות בחרב פיפיות, לרע או להטיב, והחיים והמוות ביד הלשון, וכמאמר הגמ' (מ"ק יח.) 'ברית כרותה לשפתים' שכל דיבור שמוציא מפיו יתקיים, וכן אמרו (ברכות ט.) 'לעולם אל יפתח אדם פיו לשטן', וכן ידוע מאמרם ז"ל (מגילה טו.) 'אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך'.

והרי כלל ידוע כי 'מדה טובה מרובה' פי חמש מאות פעמים (תוספתא פ"ד דסוטה ה"א, הובא בתוס' סוטה יא. וכן הוא ברש"י יומא עו.), ונמצא כל שכן כאשר מוציא מפיו דיבור טוב, ודאי עולה למעלה וגורם שיתקיימו דבריו, וכן מדויק מדברי התוס' (מ"ק יח. ד"ה ואיסתייעא וכו'), וכאמרם (מגילה טו.) 'לעולם אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך'.

את הדברים הללו מצינו בפלא יועץ (ערך סניגוריא) שכתב בזה הלשון: והטעם הוא כי כל אשר ידבר האיש עושה רושם ומעורר פמליא של מעלה, אם מדבר קטיגוריא מעורר המקטרגים, ואם מדבר סניגוריא מעורר סניגורים, ודבריו עושים פירות.

וכמו כן גילה הבעש"ט הק', כי כל מקרה של צער שיורד לעולם, כל זמן שלא הביט עליו באופן של 'רע', עדיין אין לזה תוקף רשמי של דבר רע וזה יכול להפוך לטובה. אבל כאשר מתחיל לעסוק עסק מהדבר, ומתייחס אל הרע כמציאות קיימת, העמיד בכך את הרע כדבר של קיימא.

הדור שלנו - גדול יותר מכל הדורות הקודמים

ירידת הדורות התלויה, יש בה גם מעלה, כי בעבר היו צריכים למסירות נפש גדולה כדי לתקן מה שנצרך לתקן, ובזמנינו כל פעולה והתאמצות קטנה - חשובה מאוד בשמים

הבריאה התחלקה לשית אלפי שנים, ומבואר בספרי הקבלה כי כללות פרצוף הימים של שית אלפי שנים, התחלקה בעובי כמו פרוסת לחם, כל יום נדמה כמו פרוסה אחת, באופן שהחלק הראשון - הקרוב ביותר אל ראשית הבריאה - יש בו אור מרובה, וככל שהימים מתאחרים, כך מתעבה האור ומתגשם, עד שבדור אחרון גובר ההסתר עד מאוד.

אף שכל יום הוא רק כעין רוחב פרוסה דקה מתוך כל ששת אלפי שנה, אך לגבי קומתו הוא קומה שלימה, כפרוסה זו שהיא דקה מאוד אבל היא קומה שלימה, ואת התיקון הנצרך ליום הזה אי אפשר לתקן אלא באותו יום, וכיון שעבר זמנו בטל קרבנו, אלא שניתנה כח התשובה שיוכל לתקן באם קלקל ח"ו את התיקון השייך לאותו יום.

ירידת הדורות הזו, יש בה גם מעלה, כי בעבר היו צריכים למסירות נפש גדולה כדי לתקן מה שנצרך לתקן, ובזמנינו כל פעולה והתאמצות קטנה - חשובה מאוד בשמים.

וכתב בספרה"ק ישמח ישראל (פרשת תולדות): וכמו שאמר אאמנו"ר זצלה"ה ז"ע בשם הר"ח וויטאל שהקשה להאר"י הק' על הירושלמי (שבת סוף פ"ה) פרתו של ראב"ע היתה יוצאת ברצועה שבין קרניה שלא ברצון חכמים, אמר רבי חנניה פעם אחת יצאת והשחירו שיניו מן הצומות, והקשה לו: אנו מה נעני אבתריה, אם בארזים נפלה שלהבת מה יעשו אזובי קיר, ואם על הדבר הקל הזה היה מסגף את עצמו כ"כ עד שהשחירו שיניו אנו מה נעני אבתריה. והשיב לו: בזמן הזה אף צעקה ואנחה אחת אמיתית מעומק הלב מתקבל לרצון לפני ה' כהתעניתים משנים הקדמונים. ע"כ.

ומקור הדברים הוא בשער הגלגלים (הקדמה לח) וז"ל: פעם אחת שאלתי למוורי ז"ל, איך היה אומר לי שנפשי היתה כ"כ מעולה, והרי הקטן שבדורות הראשונים, היה צדיק וחסיד, שאין אני מגיע לעקבו. ואמר לי, דע לך, כי אין גדולת הנפש תלויה כפי מעשה האדם, רק כפי הזמן והדור ההוא. כי מעשה קטן מאוד בדור הזה שקול בכמה מצות גדולות שבדורות אחרים כי בדורות אלו הקליפה גוברת מאד מאד לאין קץ, משא"כ בדורות

ומקור הדברים הוא בשער הגלגלים (הקדמה לח) וז"ל: פעם אחת שאלתי למוורי ז"ל, איך היה אומר לי שנפשי היתה כ"כ מעולה, והרי הקטן שבדורות הראשונים, היה צדיק וחסיד, שאין אני מגיע לעקבו. ואמר לי, דע לך, כי אין גדולת הנפש תלויה כפי מעשה האדם, רק כפי הזמן והדור ההוא. כי מעשה קטן מאוד בדור הזה שקול בכמה מצות גדולות שבדורות אחרים כי בדורות אלו הקליפה גוברת מאד מאד לאין קץ, משא"כ בדורות

ראשונים. ע"כ.

מאידך, דורות אחרונים יש להם מעלה יתירה מהדורות הראשונים, כיון שאנו נדמים כמו ננס על גבי ענק.

וכן כתב הרה"ק רבי צדוק מלובלין ז"ע (רסיסי לילה - אות יג): ולפיכך אף על פי שדורות אחרונים קטנים, מכל מקום יש להם מעלה זו דנגס על גבי ענק. כי כבר פתוחים לפניהם כל שערים שפתחו קדמונים והם מחדשים והולכים לפתוח שערים אחרים. אף על פי שהם קטנים מאד מכל מקום הם כמעמקים יותר. כי הם כבר עברו שער נפשם שנפתח לראשונים. ע"כ.

יסוד גדול בזה מובא בספרה"ק תולדות יעקב יוסף (סוף פר' וישב) וז"ל: שמעתי ממורי פירוש הפסוק (תהלים צה, ד) 'אשר בידו מחקרי ארץ' וגו', שהקשה למה בימים קדמונים היו החוקרים מאמיני הקדמות [שהעולם קדמון חס ושלום], מה שאין כן עתה מאמינים שהוא יתברך שמו אחד יחיד וכיווחד, והשיב שהיה מצד עכירות חומד הארץ, שאז היה יותר רב ועצום, מה שאין כן עתה וכו', ולשון ידו הוא סוף המדריגה, וזהו שאמר אשר בידו מחקרי ארץ וגו', ודברי פי חכם חן כי קצרתי.

יסוד הדברים מובא בדברי הראשונים, בספר שבלי הלקט (הקדמה דף יח) וז"ל: כאשר השיב האלוף המסובל הר"ר ישעיה מטריני זצ"ל לחבר אחד אשר שאלהו. איך יעלה על לב איש להשיב על דברי הגאונים הראשונים ז"ל אשר לבם פתוח כפתחו של אולם והמשיג עליו במשל אשר שמע מחכמי הגוים שהפילוסופים שאלו לגדול שבהם ואמרו הלא אנחנו מודים שהראשונים חכמו והשכילו יותר ממנו והלא אנחנו מדברין עליהן וסותרין את דבריהם בהרבה מקומות והאמת אתנו איך יכון הדבר הזה. השיבם הפילוסוף מי צופה יותר מרחוק הננס או הענק הוי אומר הענק שעיניו עומדות במקום גבוה מאד מעיני הננס ואם תרכיב הננס בצואר הענק מי רואה יותר רחוק הוי אומר הננס לפי שעכשיו עיני הננס גבוהות מעיני הענק כך אנו ננסים רוכבים על צוארי הענקים מפני שראינו חכמות ואנחנו מעמיקים ומכה חכמתם חכמנו לומר כל מה שאנו אומרים ולא שאנו גדולים מהם. עכ"ד.

"אע"פ שדורות אחרונים קטנים, מכל מקום יש להם מעלה זו דנגס על גבי ענק. כי כבר פתוחים לפנייהם כל שערים שפתחו קדמונים והם מחדשים והולכים לפתוח שערים אחרים. אע"פ שהם קטנים מאד מכל מקום הם כמעמקים יותר. כי הם כבר פתחו השער"

פי חסידות פלא: 03-30-4444

הבית לכל אברך ובחור חסיד

נהורא ישרי בה

סיקור על ספרי חסידות

סגולת הספר הקדוש "מאור ושמש" (א)

בראש חודש תמוז האי שתא חלים מאתיים שנה לפטירתו של הרה"ק בעל המאור ושמש, אשר ספרו הגדול נתפרסם ונתקבל בקרב חסידים כאחד מספרי היסוד של תורת החסידות העיונית לכל נפש, ויש שיכוונו אף "השולחן ערוך של תורת החסידות", (כך היה רגילים לומר צדיקים רבים), סיבה אחת לכך היא מפני שהוא אינו עוסק בהנהגות גבוהות שחלקם מתאימים רק לצדיקים גמורים כמו למשל רבו הנועם אלימלך, והנהגות שמוזכרות בספר כמו למשל עבודת התשובה מתוך תשוקה להקב"ה, דביקות בצדיקים ותפילה מתוך התלהבות, הן הנהגות השוות לכל נפש, וכמו שהיה יומרו הרה"ק בעל האריה דבי עליאי, "אני מעיד שבכח הספר מאור ושמש לקחת את נשמת האדם, ללבנה ולכבסה, ולהחזירה לה צחה ונקיה עד שיעשה כבריה חדשה".

סיבה שניה לכך היא מפני שהוא מהווה פתח ושער לספרי חסידות אחרים. בספר זה מוסברים לעיתים רבות מושגים בסיסיים בתורת החסידות, שמתוכם ניתן לקבל צוהר ופתח ללימוד פנימיות התורה. כך למשל הוא מבאר (חוקת ד"ה א"י וידבר) את המושג הידוע "רוחניות". "הנה הקב"ה ברא עולמות רוחניות, ומלת רוחניות מורה על דבר שהוא למעלה מן השכל ואין השכל יכול להלמו והוא עולם המחשבה, אך שרצונו יתברך שמו היה שיכירו וידעו נבראו ממצייאות אלהותו יתברך ששתלשו העולמות מינה וביה עד שנברא עולם הגשמי".

במקום אחר הוא מבאר את הענין הידוע של 'קטנות' ו'גדלות' בעבודת ה': (ריש פרשת במדבר): "ועל דרך הפנימי הענין הוא כך דאיתא בספרים הקדושים (כתיב האריז"ל) דיש קטנות ראשון וגדלות ראשון קטנות שני וגדלות שני. ולהבין הדבר קצת דהנה דבר הזה נמצא גם כן באדם דהיינו מתחילה אדם עיר פרא יולד והוא בקטנות וזה נקרא קטנות ראשון וכשנבא לשכל להכיר את מי שאמר והיה העולם ומתחיל לעבוד את הבורא יתברך שמו זה נקרא גדלות ראשון, ואז צריך לעבוד בכל כוחו הן בתורה והן בתפילה והן בעבודת המצוות וצריך ליגיעה רבה בפרסום בכל כוחו, מחמת שקשה לבוא תיכף ליראה ואהבה באמת אלא אחרי יגיעה ועבודה מחמת שיוצא מקטנות ראשון. ואחר גדלות ראשון יש קטנות שני שנופל אדם ממדריגתו הקדום, ואחר כך צריך להחזיק את עצמו להבין תחבולות היצר ולחזור לעבודת ה' יתברך, ואחר כך בא לגדלות שני ואז אינו צריך לעבוד בעמל ויגיעה רבה רק יכול לעשות הכל בחשאי ובמחשבה הן תורה והן תפילה שלא יהיה נראה כל כך בפרסום, ואף על פי כן הכל יכול להיות ביראה ואהבה רבה אף על פי שאין נראה לבריות וזה מדרגה גדולה".

אחת מהיסודות הידועים בספר הוא התייחסותו לכוונות האר"י, ושיטתו שקיבל מרבו הנועם אלימלך, כי בעבודה מתוך אהבה ויראה אפשר לפעול את כל הכוונות מאליהם. כך למשל הוא כותב ספר מאור ושמש (בלק ד"ה עוד על פסוקים): "הנה הצדיקים על ידי יחודם בשמות ההוי"ת הקדושים מעוררין הרחמים על כנסת ישראל והסירא אחרא נתכנו לפני הקדושה, אך לאו כל אדם יכול לפעול על ידי כוונתו בשמות הקדושים, כי לא בכוונה לבד תליא מילתא, רק אם הוא עובד את ה' יתברך באמת ולומד תורה לשמה בדחילו ורחימו, איש אשר כזה הגם שאינו מכוון בשמות הקדושים כיון שכל מוצא שפתיו הוא בקדושה ובטרה על כן בכל אמרותיו הן בלשון הקודש והן בשאר לשונות הוא מעורר למעלה הכ"ב אתון דאורייתא מפני שהוא עוסק בתורה לשמה, אם כן ממילא נתיחדו היחודים ונפעל נסים ונפלאות לישראל". יסוד זה נשנה בדבריו הק' כמה פעמים.

היכל המגיד ממעזריטש

הרה"ג ר' יהודה ווינגרטן שליט"א
יו"ר מכון יסוד החסידות

הנסיין, מרומם את האדם לדרגה גבוהה יותר בדביקות ה'

בפרשתינו מברך רבינו המגיד את מעלת הנסיין אשר היא גילוי כבודו יתברך במקום שהוא מסתתר מנה, והעומד בה להכיר את מציאות הנהגתו יתברך בתוך מקום ההסתר שהקב"ה מסתיר פניו ממנו. הנסיין, כשמו כן הוא - נתת ליריאך נס להתנוסס (כמו ארים ניסי), והיא מצב שהקב"ה נותן לברואיו, כאשר רוצה להעלותם לדרגה גבוהה יותר בידיעת ה', ולהעניק להם בהירות (קלארקיטי) גבוהה יותר במציאותו יתברך, שהיא בעצם דרגה נעלית יותר בקרבת הנשמה לקב"ה.

אך לכל אור שהקב"ה משפיע לברואיו מוכרח להיות כלי מצד האדם. כי אם נותנים לאדם אור שהוא למעלה מהכלי שלו, הוא אינו יכול לסבול את האור הזה, כמשל אב חכם שמלמד תינוק קטן, שאם ילמדו איזה דבר חכמה עמוק, לא יוכל הבן להשיגו כלל, ולא זאת בלבד, אלא שאם יעסוק בדברי חכמה שלמעלה מהשגתו, אזי גם יותר הבן ריק ונעדר גם מדברי החכמה שיכול להשיג כפי השגתו

כאשר אדם נמצא במצב שמכריח אותו לעיין באותו מצב וכיצד להחליץ מקשייו, הוא יכול להשתמש בכוח הצמצום הזה לעיין רק במציאות אלקותו יתברך המתפשטת באותו מצב, ומחשבה זאת היא קו הממשך הממשיך ומביא את אור המושך לעולם, ועל ידי זה הוא ממותיק את המצב והקב"ה נמצא עימו לעשות חפצו כאב עם בנו.

באור תורה סימן תד). כאשר אדם נמצא במצב שמכריח אותו לעיין באותו מצב וכיצד להחליץ מקשייו, הוא יכול להשתמש בכוח הצמצום הזה לעיין רק במציאות אלקותו יתברך המתפשטת באותו מצב, ומחשבה זאת היא קו הממשך הממשיך ומביא את אור המושך לעולם, ועל ידי זה הוא ממותיק את המצב והקב"ה נמצא עימו לעשות חפצו כאב עם בנו.

וכמאמר דוד המלך עליו השלום - "קוה אל ה', חזק ויאמץ לבך - וקוה אל ה'". הקיווי היא פעולת המשכת האלוקות בתוך האדם, על ידי שהוא נשען על השי"ת

(דברת שלמה ויקרא ד"ה ויאמר), ולכן הקיווי וההתחזקות בזמן הצרה מביא את האדם לחיזוק ואומץ הלב, ואז הקיווי המיוחד הוא בדרגה גבוהה יותר, והאדם מתמלא חיות דקדושה באמונתו, תורתו ותפילתו.

וזהו לשון המגיד (אור תורה סימן קלח): למה שלח משה מרגלים לתור את הארץ, הלא אמר לו הקדוש ברוך הוא אני נותן להם מקום לטעות (רש"י על במדבר יג ב). אך שהיה רוצה להביא אותם בנסיין. כי משה היה רוצה לעבור לארץ ישראל, והיה רוצה להעלות את בני דודו כדי שיוכל לבוא לארץ ישראל. כי משה היה בבחינת הדעת, אוירא דארץ ישראל שם מחכים (ב"ב קנח:), והיה הדעת מגולה שם ביות, ואינם יכולים לסבלו, והיה רוצה לעלות במדריגה יותר גבוהה. לפיכך היה רוצה להביאם בנסיין. עכ"ל.

הוא עומד בו, אזי כוחות אלו הם הכוחות המכנינים אותו להיות כלי לגילוי חכמה עמוק יותר, ועל ידי זה הוא זכאי בכוחות נפשו שתתגלה בו החכמה האלוקית בדרגה שלא נתגלתה לו עד אותה שעה, ולכן בבחינה באמת שהיא ידיעת ה' בזמן הנסיין מעלה את האדם לדרגה גבוהה יותר, שלא יכול היה לעלות אליה עד הנסיין.

וזהו שאמר הקב"ה למושה בבואם לקראת כניסת ארץ ישראל שבה בחינת הדעת גבוהה ומאירה ביותר, שלח לך - לדעתך כלומר אל דעתך, אם תרצה לשלוח את בני ישראל לדרגה גבוהה יותר בדעת האמת, אזי שלח את המרגלים ויבואו אל ארץ כנען ויראו מחוזות אשר מוכוחם יפחד לבם, ואז לא יוכלו ישראל לעמוד בדרגתם הקודמת אשר עמדו באמונת ה' אשר כל

ואמנם כאשר האדם נמצא במצב שבו הוא עצמו צריך להתחזק ולבחור בטוב, היינו שמתחזק באמונתו יתברך במקום ומצב שאינו מבין את ההנהגה של אביו המנהיגו ומוליכו בדרך הלא הוא השם יתברך, והוא מתחזק בעוז ואומץ גבורת הנפש, גם במקום החושך הזה אשר הוא עומד בו, אזי כוחות אלו הם הכוחות המכנינים אותו להיות כלי לגילוי חכמה עמוק יותר, ועל ידי זה הוא זכאי בכוחות נפשו שתתגלה בו החכמה האלוקית בדרגה שלא נתגלתה לו עד אותה שעה, ולכן בבחינה באמת שהיא ידיעת ה' בזמן הנסיין מעלה את האדם לדרגה גבוהה יותר, שלא יכול היה לעלות אליה עד הנסיין.

וזהו שאמר הקב"ה למושה בבואם לקראת כניסת ארץ ישראל שבה בחינת הדעת גבוהה ומאירה ביותר, שלח לך - לדעתך כלומר אל דעתך, אם תרצה לשלוח את בני ישראל לדרגה גבוהה יותר בדעת האמת, אזי שלח את המרגלים ויבואו אל ארץ כנען ויראו מחוזות אשר מוכוחם יפחד לבם, ואז לא יוכלו ישראל לעמוד בדרגתם הקודמת אשר עמדו באמונת ה' אשר כל

לרגל חודש הספר ניתן להשיג ברשת ספרי אור החיים או בחנויות הספרים המובחרות

רק 96 ₪

רק 48 ₪

סדרת 'אש המועדים' המונומנטלית במבצע פייצור!

אוצר בלתי נדלה מתורת רבותינו מאורי החסידות בגודל מעלת המועדים מלחטי אלפים באש התבנה, פותח צוהר לימים הקדושים מעניק בהירות, משמעות פנימית וחיבור עמוק - בשפה שווה לכל נפש

רק 48 ₪

רק 48 ₪

רק 48 ₪

רק 48 ₪

אש המועדים פורים

אש המועדים חנוכה-שבועיים

אש המועדים חנוכה-שבועיים

אש המועדים חנוכה-שבועיים

יו"ר ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית